

BAGGRUND

I skrivelse fra *Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur* orienteres BLIS om et projekt, der er udviklet i samarbejde med Realdania By & Byg:

Vi har brug for din hjælp.

Har du prøvet at gå igennem en dejlig by, hvor husene ligger som fine perler på en snor og gadens sammenhæng er fuldendt, men så ligger der et hus, der skiller sig ud på den dårlige måde, fordi vinduerne er udskiftet, farven er forkert eller taget i den grad trænger til at blive lagt om?

Lige nu leder vi efter den slags utilpassede bygninger til et projekt, der skal demonstrere, hvordan bygninger, der skæmmer væsentlige historiske kulturmiljøer, kan sættes i stand så både bygning og miljø løftes.

Vi har brug for din hjælp til at finde de bygninger, som skal være med. Helt præcist leder vi efter bygninger der:

- er væsentlige for byrummet eller gadeforløbet
- er beliggende i byer med 4.000-50.000 indbyggere
- nok ikke er større end 250 kvadratmeter
- Kan erhverves for en pris, der afspejler markedsprisen i område

DATO	9. November 201
CVR	31 39 31 32
MAIL	blis@blis.dk
WWW	www.blis.dk

LANDSFORENINGEN FOR bygnings- og landskabskultur

TILMELDING

Thorkild Hansen har på baggrund af denne opfordring tilmeldt Ebeltoft Gl. Præstegård til RealDania og Landsforeningens kampagne om at finde ejendomme, som kan opkøbes og på mellemhånd restaureres og derefter videresælges som rolleeksempler på potentialet i kulturarven.

Ebeltoft Gl. Præstegård har tidligere været udbudt gennem mægler. Det er det ikke i dag, men ejeren, Hans Bossow, Hadsten vil gerne sælge ejendommen. BLIS, By- og Landskabskultur i Syddjurs, har løbende været i kontakt med ejeren og har arbejdet på at etbalere et projekt med indretning af et Hack Kampmann Museum i Præstegården, men desværre uden held.

HUSETS FORTÆLLING

Ebeltoft Gl. Præstegård er en vigtig bygning i Søkbøstaden Ebeltofts historiske midtby og et kulturhistorisk element af stor betydning. Ebeltoft fik købstadsrettigheder af Kong Erik Menved i 1301, i 1200 tallet blev Ebeltoft kirke bygget og den Gl. Præstegård, der ligger som nærmeste nabo til kirken, bærer næsten 400 år af Søkbøstaden Ebeltofts historie med sig, både fysisk og i form af en stor fortællerværdi.

Kirkepladsen med kirken som centrum afgrænses mod nord af Kirkegade med Sognegården, en nyere bygning tegnet af arkitekt Johannes Exner, mod øst af flere bevaringsværdige huse og mod syd af den gamle præstegård. Mod vest åbner pladsen sig mod Nedergade og på begge sider af pladsen/gadeforløbet ligger bevaringsværdige huse. Tilsammen udgør kirkemiljøet et meget betydningsfuldt kulturmiljø, og er formentlig købstadens ældste samlingssted.

Den oprindelige præstegård er opført i bindingsværk i midten af 1600 tallet og består af en ca. 33 meter lang hovedbygning med en tilbygning på havesiden mod syd. Taget er tækket med rød tegl og der er fire skorstene. Den lange, hvidkalkede facade mod kirkepladsen har rytmisk placerede vinduer, og bag den pudsede facade gemmer sig bygningens oprindelige bindingsværk. Vestgavlen er ombygget og afspejler i sit udtryk opførelsestidspunktet omkring 1900 tallet. Den oprindelige kælder sat i kampesten i midten af 1600 er bevaret, og dele af rumopdelingen afspejler stadig præstegårdens oprindelige funktion.

Til Ebeltoft Gl. Præstegård hører er et større grundareal, hvor der i havemiljøet ligger et lille bevaringsværdigt bindingsværkshus, samt nogle bagbygninger.

HVORFOR ER DETTE HUS VIGTIGT FOR DET KULTURMILJØ DET INDGÅR I

Som nævnt bærer Ebeltoft Gl. Præstegård næsten 400 år af Søkbøstaden Ebeltofts historie med sig og dermed mange og forskelligartede kapitler i historien. Den røde tråd har været som bolig for præsten hans familie og tjenestefolk, på et tidspunkt har den tjent som bolig for by fogeden, fra 1919 som privatbolig for en sodavandsfabrikant som indrettede sodavandsfabrik i baghuset og senest har Ebeltoft Gl. Præstegård rummet Missers Dukkemuseum, som lukkede i 2011. Siden da har Præstegården stået ubeboet.

Ebeltoft Gl. Præstegårds arkitektoniske værdi ligger især i proportionerne i den meget lange, hvidkalkede facade med rytmisk vinduesplacering og tegltaget med de fire skorstene samt den kontekst, som bygningen indgår i i det samlede kirkenærhedsmiljø. Ebeltoft Gl. Præstegård, dens udbygninger og have udgør i sig selv et unikt kulturmiljø med herlighedsværdier, herunder et kildeværd i den øverste del af haven.

Den kulturhistoriske værdi er høj, 400 års historie fortæller om tidligere tiders levevis, byggeskik, med en 1600 tals kampestenkælder, genbrugstømmer og facademuret bindingsværk.

I Søkbøstaden Ebeltoft udgør Ebeltoft Gl. Præstegård i form, udtryk og proportioner en markant bygning på købstadens ældste samlingsplads, og selvom bygningens arkitektoniske udtryk og udførelse måske kan synes beskeden målt i forhold til mange andre bygningsværker, så er Ebeltofts gl. Præstegård en umistelig kulturarv og et kulturhistorisk skatkammer for Søkbøstaden Ebeltoft.

ANDRE RELEVANTE OPLYSNINGER OM HUSET

Ebeltoft Gl. Præstegård er den landskendte arkitekt Hack Kampmanns fødehjem. Hack Kampmanns far, sognepræst C. P. G. Kampmann var præst i Ebeltoft fra 1854 til 1863. Hack Kampmann blev født i Præstegården i 1856 og havde en del af sin opvækst i Ebeltoft, indtil familien, da han var 8 år gammel, flyttede til Hjørring. Hack

Kampmann har som arkitekt været tilbage på hjemegnen og har sat flotte arkitektoniske aftryk, herunder den tidligere Amtstue, der nu rummer Glasmuseet i Ebeltoft og Jagtslottet ved Kalø Hovedgård.

Præstegården ejers i dag af en erhvervsmand, som siden erhvervelsen i 2011 har forsøgt at udvikle ejendommen som boligejendom ved opførelse af flere nye boliger i haven. I planerne har indgået en form for restaurering af Ebeltoft Gl. Præstegård i forbindelse med indretning af lejligheder, men indtil nu er der ikke fremkommet et gennemførligt projekt, som respekterer, at ejendommen er bevaringsværdig og omfattet af den bevarende Lokalplan 177 for Ebeltofts historiske bymidte. Ejendommen er i stærkt og accelererende forfald. Det er ved at være absolut sidste udkald, hvis det skal lykkes at redde dette kulturmiljø og dets righoldige kulturhistorie for eftertiden.